श्रीमहाभारतं

॥ भीष्मपर्व्व ॥

नारायणं नमस्कृत्य नरञ्चैव नरोत्तमं । देवीं सरस्वतीञ्चैव ततो जयमुदीरयेत् ।

॥ जनमेजय उवाच ॥ कथं युयुधिरे वीराः कुरुपाण्डवसोमकाः । पार्थिवाः सुमहात्मानो नानादेशसमागताः ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ यथा युयुधिरे वीराः कुरुपाण्डवसोमकाः । कुरुक्षेत्रे तपःक्षेत्रे शृणु त्वं पृथिवीपते ।

अवतीर्य्य कुरुक्षेत्रं पाण्डवाः सहसोमकाः । कौरवानभ्यवर्त्तन्त जिगीषन्तो महाबलाः ।

वेदाध्ययनसम्पन्नाः सर्व्वे युद्धाभिनन्दिनः । आशंसन्तो जयं युद्धे बलेनाभिमुखा रणे ।

अभियाय दुराधर्षां धार्त्तराष्ट्रस्य वाहिनीं । प्राङ्मुखाः पश्चिमे भागे न्यविशन्त ससैनिकाः ।

स्यमन्तपञ्चकाद्राह्यं शिविराणि सहस्रशः । कारयामास विधिवत् कुन्तीपुत्रो युधिष्ठिरः ।

शून्या च पृथिवी सर्व्वा बालवृद्धावशेषिता । निरश्वपुरुषेवासीद्रथकुञ्जरवर्ज्जिता ।

यावत्तपति सूर्य्यो हि जम्बुद्वीपस्यमण्डलं । तावदेव समायातं बलं पार्थिवसत्तम ।

एकस्थाः सर्व्ववर्णास्ते मण्डलं बहुयोजनं । पर्य्याक्रामन्त देशांश्च नदीः शैलान् वनानि च । १०

तेषां युधिष्ठिरो राजा सर्व्वेषां पुरुषर्षभ । व्यादिदेश सवाह्यानां भक्ष्यभोज्यमनुत्तमं

संज्ञाश्च विविधास्तास्तास्तेषाञ्चक्रे युधिष्ठिरः । एवंवादी वेदितव्यः पाण्डवेयोऽर्यमित्युत ।

अभिज्ञानानि सर्व्वेषां संज्ञाश्चाभरणानि च । योजयामास कौरव्यो युद्धकाल उपस्थिते ।

दृष्ट्वा ध्वजाग्रं पार्थस्य धार्त्तराष्ट्रो महामनाः । सह सर्व्वैर्महीपालैः प्रत्यव्यूहत पाण्डवं ।

पाण्डुरेणातपत्रेण ध्रियमाणेन मूर्द्धनि । मध्ये नागसहस्रस्य भ्रातृभिः परिवारितः । १५